

PŘESHraničNÍ SPÁDOVÉ
OBLASTI, LABORATOŘE
EVROPSKÉ INTEGRACE

Přijato na plenárním zasedání
dne 10. listopadu 2022

NÁZORY A ZPRÁVY CESER

Regionální hospodářská, sociální a environmentální rada Grand Est hlasovala jednomyslně pro toto stanovisko.

Stanovisko předložené Komisí pro přeshraniční spolupráci a mezinárodní vztahy ve složení :

Patrice HARSTER, předseda

Christian NOSAL, místopředseda

Pascal DEBAY, zpravodaj

Philippe BURON-PILATRE

Najat COTTUN

Frédéric DECK

Paul FRITSCH

Manou HEITZMANN-MASSENEZ

Philippe HOELLINGER

Marie LEBEAU

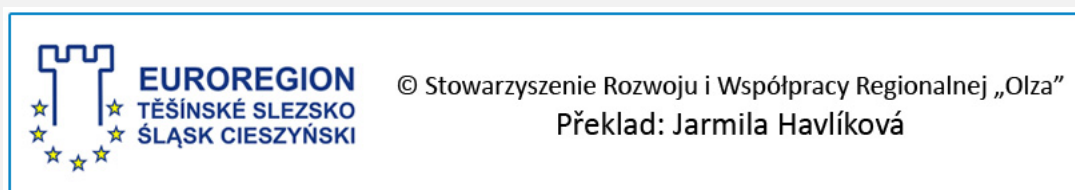
Françoise MAGER

Cécile MICHEL

Alain MONPEURT

Jean-Marie NICOLAS

Sylvie STROMMENGER

OBSAH

01. ZPRÁVA	1
ÚVOD	2
I. Pojem veřejné služby	3
2. Veřejná služba v příhraničních zemích Grand Est	4
3. Veřejná služba v pojetí Evropské unie	6
II. Co je to životní prostor?	9
1. Definice podle INSEE	9
2. Spádové oblasti u našich sousedů	10
3. Zpochybnění spádové oblasti	11
III. Přeshraniční spádové oblasti	11
1. Hmatatelná realita, ale obtížně objektivizovatelná	11
2. Oficiální uznání po zdravotní krizi	12
IV. Přeshraniční spádové oblasti a veřejné služby, téma řešené na všech úrovních	14
1. Na evropské úrovni	14
2. Na národní a bilaterální úrovni	16
3. Na regionální úrovni	17
02. NÁZOR	19
ÚVOD	20
I. Definovat přeshraniční spádové oblasti	21
3. Doporučení ze strany organizace CESER	21
II. Uznat přeshraniční spádové oblasti	22
1. Souvislosti a problémy	22
3. Doporučení ze strany organizace CESER	23
1. O veřejných službách obecně	24
1. Souvislosti a problémy	24
2. Postoj organizace CESER	24
3. Doporučení ze strany organizace CESER	24
2. O přeshraniční mobilitě občanů	25
1. Souvislosti a problémy	25
2. Postoj organizace CESER	25
3. Doporučení ze strany organizace CESER	26
3. O zdraví a bezpečnosti občanů	26
1. Souvislosti a problémy	26
2. Postoj organizace CESER	26
3. Doporučení ze strany orgaizace CESER	27
ZÁVĚR	29

03. PŘÍLOHY	30
MAPY	33
PODĚKOVÁNÍ	35

01. ZPRÁVA

ÚVOD

Díky fyzickému zániku hranic se v mnoha částech Evropské unie, zejména v Grand Est, postupem času rozvinuly úzké přeshraniční vztahy. Území s vysokým stupněm přeshraniční integrace tak vznikla přirozeně, nad rámec kulturních a jazykových rozdílů. Zdravotní krize Covid-19 v roce 2020 toto fungování zcela a náhle zpochybnila, což mělo silné důsledky pro každodenní život obyvatel těchto oblastí. Existence přeshraničních životních oblastí se tak jasně ukázala.

Přestože však třetina obyvatel EU (tj. 150 milionů lidí) žije v blízkosti hranic, tyto zeměpisné oblasti a jejich specifika nejsou stále oficiálně uznány. A jejich obyvatelé se i nadále setkávají s nejrůznějšími překážkami, které jejich spoluobčané, kteří nežijí v blízkosti hranice, nemají.

Význam těchto oblastí pro budoucnost evropské výstavby si však evropské orgány uvědomují. Všimly si, že přístup k veřejným službám, jako je doprava, vzdělávání nebo zdravotní péče, je v těchto oblastech často omezenější než v centrálních regionech nebo hlavních městech. Sdružování služeb pro obyvatele žijící v přeshraniční obytné oblasti by proto umožnilo zajistit vyšší kvalitu služeb, které by byly dostupnější a za výhodnější cenu.

Také na národní úrovni je nyní přeshraničním územím věnována zvláštní pozornost. Francouzsko-německá smlouva z Cách (2019) tak přeshraniční rozměr zahrnuje, což její předchůdkyně, Elysejská smlouva (1963), nedělala. Podobně francouzsko-italská smlouva z Quirinalu (2021) odkazuje na "společné veřejné služby" a "příhraniční životní oblasti". Zákon 3Ds*¹ z února 2022 věnuje přeshraniční spolupráci zvláštní kapitolu.

Pokud jde o CESER Grand Est, ve svých 100 návrzích týkajících se nových reforem přijatých v lednu 2021² zdůraznil naléhavou potřebu posílit přeshraniční spolupráci, což je v regionu se čtyřmi hranicemi v délce více než 700 km, kde se pohybuje více než 250 000 příhraničních pracovníků, zásadní otázka.

Proto si CESER uvědomoval, že pojmy spádová oblast a veřejná služba mají specificky francouzskou konotaci, a přál si proto prozkoumat podmínky pro skutečné uznání přeshraničních spádových oblastí a jejich veřejných služeb, aby se pro obyvatele regionu Grand Est staly předvojem každodenní evropské integrace.

¹ Slova označená hvězdičkou jsou vysvětlena ve slovníčku pojmů na stránkách 33-34

² <https://e-ceser.grandest.fr/wp-content/uploads/2021/01/2021-01-07-avis-refondation-adopte.pdf>

I. Pojem veřejné služby

"Ve všech evropských zemích byly národní, regionální nebo místní orgány veřejné správy vedeny k tomu, že určité činnosti nelze řídit pouze právem hospodářské soutěže a tržními pravidly, ale specifickými formami organizace a regulace [...]. Tyto cíle a záměry obecného zájmu jsou základem hodnotového systému, který je charakteristický pro všechny evropské státy". (Pierre Bauby - Service public, services publics - La Documentation française - 2011).

Každý stát si v průběhu své historie definoval a vytvořil vlastní způsob organizace a regulace činnosti "veřejné služby". Všechny evropské země však sdílejí základní cíle veřejné služby:

- Zajistit každému obyvatele přístup k základním službám (právo na vzdělání, zdraví, bezpečnost, dopravu, energii atd.);
- Realizovat vztahy solidarity, hospodářské, sociální, územní a generační soudržnosti;
- Příprava na budoucnost a dlouhodobě udržitelný hospodářský, sociální a environmentální rozvoj.

1. Francouzský koncept veřejné služby

Základy francouzského pojetí veřejné služby jsou shrnuty v memorandu, které francouzská vláda předložila na mezivládní konferenci v rámci přípravy Amsterodamské smlouvy v roce 1996:

"V tržní ekonomice je uspokojování různých potřeb jednotlivců nebo podniků obecně záležitostí soukromé iniciativy. Děje se tak v rámci pravidel hospodářské soutěže a různých sociálních, daňových a technických zákonů. Výsledkem je nabídka přizpůsobená rozmanitosti požadavků, s dobrou kvalitou služeb a upravenými cenami. Některé potřeby obecného zájmu však vyžadují zvláštní opatření vzhledem ke svým specifickým a přirozeným limitům efektivity trhu. "

Ve Francii se pod pojmem "veřejná služba" rozumí dva různé prvky:

- Poslání (funkční pojetí), což je činnost obecného zájmu,
- A způsob organizace (organické pojetí) spočívající v tom, že tyto činnosti obecného zájmu jsou přímo nebo nepřímo vykonávány osobami, ať už veřejnými (stát, místní orgány, veřejná zařízení), nebo soukromými, ale pod kontrolou veřejné osoby.

Samotné funkční pojetí je společné všem evropským státům. Francouzským specifikem je zdůraznění organického pojetí: ve Francii pojem "veřejná služba" označuje jak poskytovanou službu, tak status poskytovatele služby. Dochází k implicitní záměně statutu a poslání. **Francouzi tak více než jiní mají tendence spojovat veřejnou službu a veřejný sektor**, přestože některé z daných činností, jako je distribuce vody nebo úklid, zajišťují soukromé společnosti.

Ve francouzském právu se tradičně rozlišují správní veřejné služby (SPA), které zcela podléhají veřejnému právu, a průmyslové a obchodní veřejné služby (SPIC), které podléhají smíšenému režimu a často jsou dědictvím velkých národních veřejných služeb vytvořených těsně po druhé světové válce.

Ať už se jedná o SPA nebo SPIC, všem veřejným službám jsou společné tři zásady: zásada kontinuity, proměnlivosti a rovnosti.

- **Zásada kontinuity veřejných služeb**

Veřejné služby musí nepřetržitě uspokojovat kolektivní potřeby. Vzhledem k tomu, že účelem činnosti je pracovat v obecném zájmu, může být přerušena pouze v případech vyšší moci a v souladu s ustanoveními upravenými zákonem nebo nařízením. Tak například právo na stávku může být uplatněno pod podmínkou, že v případě potřeby bude poskytnuta "minimální služba".

- **Zásada proměnlivosti veřejných služeb**

Veřejné služby se musí přizpůsobovat změnám obecného zájmu, a tedy potřebám společnosti. Zásada proměnlivosti neboli přizpůsobení je spojena se zásadou kontinuity: protože služba musí být nepřetržitá, musí se nutně vyvíjet v souladu s novými okolnostmi. Tato nutnost vývoje se vztahuje i na uživatele, kteří musí akceptovat změny ve veřejných službách.

- **Zásada rovnosti a spravedlnosti ve veřejných službách**

Všichni uživatelé musí mít stejné výhody. V rámci veřejné služby nesmí docházet k diskriminaci (požadavek neutrality a nestrannosti). Všichni uživatelé, kteří jsou objektivně ve stejné situaci, mohou požadovat stejné výhody. Nicméně jednotné uplatňování této rovnostářské zásady nesmí vést ke zvyšování sociálních nerovností. Zvýhodněné tarify totiž musí využívat ti nejvíce znevýhodnění, aby byla zaručena rovnost a spravedlnost tváří v tvář veřejné službě.

2. Veřejná služba v příhraničních zemích Grand Est

- **V Německu**

Přísně vzato, pojem veřejné služby v německé právní terminologii chybí. V Německu však existují činnosti, které naplňují cíl obecného zájmu. Označují se jako "Daseinsvorsorge", které se objevily ve 30. letech 20. století. Tento pojem zahrnuje vše, co je nezbytné k zajištění existenčních potřeb jednotlivce, a lze jej rozšířit na vše, co je nezbytné k vedení důstojného moderního života ve společnosti. Evoluční rozměr potřeb je tedy v tomto pojetí obsažen od samého počátku, což bylo rozvinuto společně s pojetím "sociálního státu" podle nové německé ústavy z roku 1949.

Most Pierre Pflimlina mezi Francií a Německem - © Leonid Andronov

Pojem "Daseinsvorsorge" se nedefinuje jako úkol a poslání státu. Odpovídající služby jsou poskytovány jak státem, tak veřejnými podniky nebo soukromými či smíšenými hospodářskými společnostmi v rámci hospodářské soutěže. Často se jedná o místní podniky, protože to byly právě místní orgány, které začaly poskytovat veřejné služby na počátku 19. století. Organizace veřejných služeb v Německu je tedy geografická, nikoliv sektorová odkazující k určitému odvětví služeb. Zatímco ve Francii spravuje veřejnou službu v daném odvětví zpravidla centralizovaně národní subjekt, v Německu jsou to často městské společnosti (Stadtwerke), které spravují soubor veřejných služeb několika různých odvětví (voda, elektřina, plyn, místní doprava). Některé celostátní služby (železnice, pošta, telekomunikace) však byly dlouhou dobu poskytovány státem, než byly nedávno privatizovány.

- **Ve Švýcarsku**

Veřejná služba obecně zahrnuje všechny činnosti, jejichž cílem je sloužit společnosti. Jejím cílem je uspokojovat určité potřeby národního společenství z hlediska obecného zájmu. Má tedy funkci kolektivní a společenské užitečnosti. Veřejná služba je závislá na státu, který za ni odpovídá.

Podle Spolkové rady z roku 2004 je veřejná služba definována jako *"poskytování kvalitních základních služeb, včetně zboží a infrastrukturních služeb, dostupných všem skupinám obyvatelstva a nabízených ve všech regionech země za dostupné ceny a za stejných podmínek"*.

Třínárodní zelená stezka (Greenway) Basilej-Huningue-Weil am Rhein - © Stadler RGE

Na federální úrovni se tyto služby týkají základních služeb v oblasti poštovních služeb, telekomunikací, elektronických médií (rozhlas a televize) a veřejné dopravy. Velkou část veřejných služeb však zajišťují kantony (školství, zdravotnictví, policie, kultura) a/nebo obce (odpady, čištění vody, sport atd.).

- **V Belgii**

Jak tento pojem, tak instituce a činnosti, které tradičně označuje, mají v Belgii dlouhou tradici. Teprve na přelomu druhé světové války však dostaly právní základ, který vycházel z francouzské teorie veřejné služby. V ní lze rovněž nalézt tři základní principy: kontinuitu, proměnlivost a rovnost.

Veřejné služby se vztahují k úkolům nebo činnostem obecného zájmu, které zdůvodňují činnost veřejných orgánů. Rozlišuje se mezi

- organické veřejné služby: pokud je poslání obecného zájmu zajišťováno přímo právnickou osobou veřejného práva, která je zřízena a kontrolována orgány veřejné moci a služba je poskytována veřejnými zaměstnanci;
- funkční veřejné služby: když orgány veřejné moci pověří soukromé osoby úkolem vykonávat poslání obecného zájmu, které je pod jejich kontrolou.

- **V Lucembursku**

Stejně jako v mnoha jiných zemích hrají veřejné služby v Lucembursku důležitou roli z hlediska hospodářské, sociální a územní soudržnosti. Hrají roli při přerozdělování bohatství a při regionálním plánování. Pojem veřejné služby však nemá strukturující úlohu jako kritérium pro uplatnění určitého práva nebo jako spouštěcí mechanismus pro vstup příslušného správního soudu. Výraz "služba obecného zájmu" se nejčastěji vztahuje na správní struktury odpovědné za zajištění konkrétních služeb.

3. Veřejná služba v pojetí Evropské unie

O základních cílech veřejné služby se nediskutuje a jsou součástí základních hodnot Evropské unie. Veřejná služba podle EU se však od francouzského pojetí výrazně liší. A tak tedy tam, kde Francie lpí na zapojení veřejné osoby pověřené realizací výkonu veřejné služby, klade evropské pojetí důraz na účel a cíle služby ve vztahu k obecnému zájmu.

- **Pojem Služba obecného zájmu**

Pojem "veřejná služba" je v Římské smlouvě z roku 1957 zmíněn pouze jednou, a to v souvislosti se závazky veřejné služby v oblasti dopravy (článek 73). V evropském slovníku se nehovoří o veřejných službách, ale o **službách obecného zájmu** (SGI). Avšak i když se evropské texty zmiňují o službách obecného zájmu, žádný z nich přesně nedefinuje, co to je. EU považuje za služby obecného zájmu ty služby, které za služby obecného zájmu považují samy členské státy.

V Bílé knize o službách obecného zájmu z roku 2004 je tedy Evropská komise popisuje jako *"tržní a netržní služby, které veřejné orgány považují za služby obecného zájmu a které podléhají zvláštním závazkům veřejné služby"*. A dále rovněž připomíná, že jsou základním prvkem evropského modelu společnosti, který umožňuje zlepšit kvalitu života všech občanů a bojovat účinně proti sociálnímu vyloučení.

Služby obecného hospodářského zájmu (SIEG) jsou podkategorií SIG (*Pozn. překl. : services d'intérêt général*). Jsou blízké francouzskému pojmu "průmyslová a obchodní veřejná služba" a týkají se pouze služeb hospodářské povahy, které podléhají těmto závazkům veřejné služby (např. doprava, poštovní služby, energetika, komunikace). Objevují se od samého počátku EU, v článku 14 Smlouvy o fungování EU (TFUE, pozn. překl. : *Traité sur le fonctionnement de l'UE*), která vstoupila v platnost 1. ledna 1958: služby obecného hospodářského zájmu jsou povýšeny na společné hodnoty členských států a hrají ústřední roli při *"podpoře sociální a územní soudržnosti Unie"*.

- **Služby obecného zájmu a hospodářská soutěž**

Vzhledem k tomu, že právo EU bylo vytvořeno na základě zásad volného obchodu a hospodářské soutěže, jejichž cílem je spokojenost konečných spotřebitelů, podléhají služby obecného hospodářského zájmu v zásadě pravidlům hospodářské soutěže a státní podpora je zakázána. Ve Smlouvách o Evropské unii (TUE, pozn. překl. : Traités sur l'Union européenne) a o fungování Evropské unie (TFUE, pozn. překl. : Traité sur le fonctionnement de l'Union européenne) jsou ve skutečnosti ustanovení týkající se veřejných služeb pouze výjimkami z tohoto základního pravidla, které jsou předpokládány velmi restriktivním způsobem.

Tento důraz na volnou hospodářskou soutěž znamená, že evropské pojetí veřejných služeb se výrazně liší od francouzské tradice, která jim ze své podstaty přiznává zvláštní právo (správní právo). Ve Francii byly navíc veřejné služby často organizovány jako monopoly. Zdá se, že tato organizace nepředstavovala během prvních třiceti let existence Evropské unie žádný problém. Poté, od poloviny 80. let, debata o dotvoření vnitřního trhu zpochybnila specifický charakter veřejných podniků. V perspektivě poznamenané neoliberální ideologií Komise stále více kritizovala veřejné monopoly a domnívala se, že tento způsob organizace, *"protože je založen na rozdělení společného trhu podle národních linií, je a priori neslučitelný s pravidly hospodářské soutěže Společenství"* (22. zpráva o hospodářské soutěži - 1999).

Tento postoj vyústil v několik směrnic, které ukončily monopolní postavení některých veřejných služeb. Liberalizace telekomunikačního sektoru, která začala na počátku 90. let, odstartovala toto odstraňování veřejných monopolů. O několik let později následovala liberalizace vnitřního trhu s elektřinou a plynem a poté postupné otevírání poštovních služeb a železniční dopravy konkurenci.

Kromě specifik jednotlivých odvětví se tyto deliberalizační procesy řídí společnými zásadami: zrušení právních monopolů a územních výluk, přístup třetích stran k sítím, oddělení účtů mezi jednotlivými činnostmi monopolních společností, zřízení regulačních orgánů oddělených od provozovatelů i od dozorčích orgánů.

4. Dematerializace veřejných služeb

Dematerializace nabízí nové metody přístupu k veřejným službám a zjednodušuje přístup k informacím a administrativním dokumentům pro většinu uživatelů. Jak však zdůraznila zpráva ochránce lidských práv z ledna 2019³, nese s sebou riziko omezení přístupu k právům a vyloučení mnoha občanů. Nedostatek fyzických přepážek totiž představuje problém s dostupností pro značnou část obyvatelstva, které má potíže s používáním digitálních technologií.

³ [Rapport « Dématérialisation et inégalités d'accès aux services publics » du 16 janvier 2019](#)

Obyvatelé přeshraničních oblastí⁴ se mohou potýkat s dalšími obtížemi v přístupu ke svým právům kvůli zvláštním daňovým režimům nebo rozdílům v systému sociálního zabezpečení.

V reakci na tento problém přístupu k veřejným službám vytvořila vláda síť Maisons France services. Po celé zemi je na těchto 2 000 jednotných kontaktních místech, které sdružují několik správních orgánů, veřejnost přijímána a je jí poskytována pomoc při každodenních procedurách (zdravotní, rodinné, důchodové, daňové, bytové atd.), zejména ve venkovských oblastech a prioritních čtvrtích z pohledu městské politiky. Na francouzsko-německé hranici plánuje projekt "Dům služeb v Horním Porýní" ve spojení se sítí INFOBEST* a sdružením Frontaliers Grand Est vytvořit most mezi francouzskými domy služeb a německými správními orgány.

Kromě toho chce program INTERREG* VI Horní Porýní 2021-27 reagovat na výzvy digitalizace také tím, že usiluje o agilnější veřejnou činnost, která má rychlejší a přesnější politický, hospodářský a sociální dopad. To je cílem programu Správa 4.0.

⁴ 13 milionů, podle zprávy ochránce lidských práv z roku 2022.

II. Co je to životní prostor?

Spádová oblast je výraz z běžné slovní zásoby, který se pravidelně používá v politickém diskurzu. Jelikož se politická činnost nutně odvíjí od geografické oblasti, musí rozhodující činitelé a správní orgány vymezit území, aby mohli realizovat veřejné politiky. Na místní úrovni, v rámci meziobecních vztahů, je pojem "spádová oblast" často komunikačním nástrojem územního projektu. Používá se k projevení vůle vybudovat rozdělení spojené s každodenní realitou obyvatel.

V roce 2003 se spádová oblast stala statistickou kategorií INSEE, aby bylo možné lépe charakterizovat "převážně venkovskou" oblast.

1. Definice podle INSEE

Zatímco tedy pracovní oblast nebo také spádová oblast zaměstnanosti je geografický prostor, kde žije a pracuje většina lidí, **spádová oblast je nejmenší území, kde mají lidé přístup k nejběžnějším zařízením a službám.**

Tato zařízení a služby, rozdělené do šesti hlavních oblastí (služby pro jednotlivce, obchody, vzdělávání, zdravotnictví, sport/volný čas/kultura, doprava), jsou rozděleny do tří úrovní: místní zařízení, která se vyskytují ve většině obcí (např. pošta, lékárna atd.), zařízení středního stupně (supermarket, vysoká škola atd.) a zařízení vyššího stupně (střední škola, nemocnice, nádraží atd.).

Spádové oblasti podle INSEE

Spádové oblasti se vyznačují především tím, že mají střední velikost. Pro jejich identifikaci jsou vybrána střediska služeb (obec nebo městská část⁵), která mají alespoň 16 z 31 zařízení středního rozsahu. Po stanovení hranic jsou vymezeny jejich oblasti vlivu seskupením nejbližších obcí, přičemž blízkost se měří z hlediska časového trvání přesunu po silnici v době mimo dopravní špičku. Pro každou obec a pro každé zařízení (ať už místní, nebo střední), které v obci chybí, je tedy určena nejbližší obec, která toto zařízení nabízí. Výsledkem je vytyčení obvodu spádových oblastí.

Od změny územního plánu v roce 2012 je ve Francii (včetně departementu DOM) celkem 1 666 obytných oblastí a 169 v departementu Grand Est, z nichž 136 je strukturováno kolem středně velkého města nebo městského centra. V roce 2022 INSEE přepracovala koncepci spádových oblastí na základě evropské hustotní sítě. Základna zařízení bude stále využívána, ale tento nový přístup by měl umožnit identifikovat obytné oblasti i ve velkých městských oblastech. Prozatím lze spádové oblasti používat pouze k popisu oblastí, které nejsou hustě osídleny, tj. které představují městské jednotky s méně než 50 000 obyvateli. Nelze je použít k rozdělení větších městských oblastí, kde všechny obce mají alespoň 15 zařízení, a mohly by si tedy nárokovat statut centra.

⁵ Městská jednotka je obec nebo skupina obcí se souvisle zastavěným územím (bez přerušení více než 200 metrů mezi dvěma budovami) s nejméně 2 000 obyvateli.

2. Spádové oblasti u našich sousedů

Spádová oblast je specificky francouzský pojem. Existuje však také v **Belgii**, přinejmenším ve Valonsku, kde bylo identifikováno deset spádových oblastí. Valonská perspektiva územního rozvoje (SDER, pozn. překl. : Schéma de Développement de l'Espace territorial) z roku 2012 tak definuje spádovou oblast jako "referenční území, které je základem pro řešení územního rozvoje a projektů přesahujících hranice obcí. Vychází zejména z privilegovaného pohybu obyvatel za účelem přístupu ke službám a zařízením a také obchodům pro poloprovozní spotřebu, jakož i z regionální a místní politické vůle vypracovat pro toto území společný projekt. Každou spádovou oblast tvoří diverzifikovaná a hierarchizovaná městská a venkovská centra, která dohlíží na rovnoměrný rozvoj území.

Ve **Švýcarsku** definoval Spolkový statistický úřad na počátku 80. let 20. století "regiony označené MS" (prostorová mobilita), které byly v roce 2019 přejmenovány na "oblasti zaměstnanosti". Ve Švýcarsku je nyní 101 oblastí zaměstnanosti. Jejich definice je stejná jako ve Francii: území, v nichž žije a pracuje většina aktivních obyvatel. Umožňují provádět analýzy v měřítku, které se pohybuje někde na hranici mezi kantony a obcemi. Kromě toho přeshraniční statistická observatoř a Francouzsko-ženevský regionální výbor definovaly "obytná území" pro účely studie o životních podmínkách v Ženevské pánvi.⁶ Tato obytná území jsou dosti podobná francouzskému pojetí obytné oblasti. Jejich hlavní rozdíl spočívá v tom, že zahrnují oblasti s více než 50 000 obyvateli. Na švýcarské straně bylo pro tuto studii speciálně vytvořeno deset obytných území. Lze také poznamenat, že pojem "spádová oblast" se ve Švýcarsku používá právě pro "přeshraniční oblasti", zejména v souvislosti se zdravotní krizí a jejími důsledky pro tato území.

V **Německu** neexistuje ekvivalent spádové oblasti. Lze jej přeložit termínem "Lebensraum", doslova "biotop" nebo "životní prostor". Tento termín má však negativní konotaci: v překladu jako "životní prostor" byl používán za nacistické éry k ospravedlnění expanze Německa směrem na východ při hledání jednoty německého Volk a půdy (ideologie "Blut und Boden" - Krev a půda). Vhodnější by byl termín "Verflechtungsraum", "propojovací prostor" nebo "propojovací zóna".

Lucembursko je zvláštním případem. Vzhledem k jeho velikosti, která odpovídá polovině francouzského departementu, a otevřenosti vůči sousedům je spádových oblastí málo a většinou jsou přeshraniční.

6 (https://www.ge.ch/statistique/tel/publications/2017/hors_collection/ost/Fiche_1_2017.pdf)

3. Zpochybnění spádové oblasti

Koncepce spádových oblastí měla mimo jiné sloužit jako základ pro úvahy o rozdělení mezi obcemi do roku 2010. Prefekti tak měli spádovou oblast využít jako základ pro vymezení resortních schémat meziobecní spolupráce zavedených zákonem ze dne 16. prosince 2010.

Legislativní texty z posledních let, zejména zákony MAPTAM (2014) a NOTRe (2015), se však přiklonily k pojmu "relevantní" území. Ve zprávě z ledna 2015, která předcházela přijetí zákona NOTRe, upozornil Generální komisariát pro rovnost území (Commissariat général à l'égalité des territoires, CGET)* na nedostatečnost pojmu spádové území jako územního základu pro meziobecní vztahy. Definice INSEE se totiž opírá pouze o existenci dostupných zařízení v určitém okruhu a nezohledňuje skutečné způsoby

přístupu (dopravy) k těmto zařízením a způsoby jejich využívání obyvateli. Tato zpráva proto navrhuje pragmatický přístup k "územím pro život" založený na logice dojíždky a spádových oblastí pro určitá specifická zařízení (střední školy, školky, domovy pro seniory).

Přeshraniční vlak Regiolis - © Stadler RGE

Kromě tohoto sémantického vývoje, který byl přijat státem, je spádová oblast již několik let silně zpochybňována. Je mu vytýkáno, že vyvolává prostorovou rigiditu, která je sice stabilizující roli, ale ve stále tekutější společnosti, která stále více funguje v sítích, má klesající význam. Někteří lidé dnes místo pojmu, který se zrodil pro popis počítačových systémů, hovoří o "**škálovatelnosti**". To lze přeložit jako schopnost měnit měřítko. Jde o to vzít na vědomí skutečnost, že organizace a jednotlivci jsou nyní vícerozměrní a že se u nich rozvíjí (i když velmi nerovnoměrně) nová prostorová kompetence, kterou lze nazvat "škálovatelnost".

III. Přeshraniční spádové oblasti

1. Hmatatelná realita, ale obtížně objektivizovatelná

Vzhledem k tomu, že pojem spádová oblast ve většině sousedních zemí nefunguje, INSEE nevypracoval statistický přístup k přeshraničním povodím. Ty však existují. Vznikaly přirozeně po mnoho let v důsledku výměny a vztahů na obou stranách hranice, což bylo podpořeno fyzickým zánikem hranic po uzavření schengenských dohod, což v mnoha případech vedlo k silné přeshraniční vzájemné závislosti. I přes opakující se překážky jsou tato území se silnou přeshraniční integrací v regionu Grand Est vzhledem k více než 700 km hranic četná.

Zdá se však, že je obtížné objektivně určit hranice přeshraničního prostoru. Jednak proto, že může být pro daného jednotlivce odlišný v závislosti na jeho vztazích a aktivitách (práce, spotřeba, volný čas, rodina nebo přátelé) na obou stranách hranice. Na druhé straně proto, že prostorové praktiky vyvolané těmito aktivitami (častá návštěva takového a takového místa) nestačí k tomu, aby určily hlubší povědomí, které mají obyvatelé o spádovém území, tj. kognitivní model, který vnímají. Mají pocit sounáležitosti (jsem odsud)? Jsou k této spádové oblasti připoutáni (cítím se tu dobře)?

Je to tedy jak praktické fungování (činnosti), tak subjektivní vnímání (sounáležitost, náklonnost), které z nadnárodního prostoru činí přeshraniční životní prostor. Ten by tedy mohl být definován jako prostor, který obyvatelé pohraničí využívají a vnímají jako takový. Vzhledem k tomu, že se jednotlivci liší ve svých každodenních praktikách a pocitech, jeví se přesné geografické vymezení přeshraničního životního prostoru jako iluzorní a je vedlejší; více než jeho přesný obvod jsou důležité toky, které v něm probíhají.

2. Oficiální uznání po zdravotní krizi

Zdravotní krize a její zvládnutí brutálně narušily fungování přeshraničních oblastí. Uzavření mnoha hraničních přechodů a znovuzavedení hraničních kontrol negativně pocítili obyvatelé, kteří pracují, nakupují nebo navštěvují příbuzné na druhé straně hranice. Hranice pro ně přestala každodenně existovat, i když vědí, že zůstává politicky a právně závazná. Náhlý konec každodenního obchodu byl proto velkým šokem, zejména po předchozích desetiletích podporujících integraci a přeshraniční obchod. Uzavření hranic lze navíc považovat za selhání evropské myšlenky volného pohybu zboží a osob.

Od ledna 2021 francouzská vláda uznala pojem "přeshraniční oblasti", aby jejich obyvatelé byli osvobozeni od některých omezujících opatření (požadavek negativního testu na hranicích) přijatých v souvislosti s bojem proti pandemii Covid-19. Cílem bylo umožnit jim pokračovat v základních úkonech každodenního života (práce, nákupy, návštěva lékaře, návštěva příbuzného atd.), které vykonávají v sousední zemi v okruhu 30 km (resp. 20 km v případě Belgie) od svého bydliště.

Za předpokladu reciprocit ze strany sousedních zemí představuje toto uznání pokrok v důsledku pandemie. Existovaly totiž daňové smlouvy týkající se statutu příhraničních pracovníků. Ten je však zároveň rezidentem, spotřebitelem, uživatelem veřejných služeb a všechny aspekty jeho každodenního života jsou poznamenány přeshraniční skutečností. Covid-19 poprvé umožnil oficiálně uznat realitu přeshraničního životního prostoru, který se neomezuje pouze na příhraniční pracovníky. Jak řekl Christian Dupessey, starosta Annemasse a předseda francouzské metropolitní oblasti Ženeva, "*krize posílila identitu přeshraničního území*".

3. Ale četné a přetrvávající překážky

Přeshraniční obytné oblasti proto začínají být oficiálně uznávány, i když jen nesměle. Pro jejich obyvatele se však existence těchto specifických prostor projevuje především překážkami, s nimiž se v praxi setkávají. Ať už se jedná o jakoukoli oblast (práce a práce na dálku, doprava, zdraví, spotřeba, přístup ke službám atd.), "přeshraniční občan" se pravidelně potýká s obtížemi souvisejícími s jeho

specifickou situací. A těchto obtíží dokonce přibývá. Nárůst obchodních i jiných toků a mobilit ve stále integrovanějších příhraničních regionech totiž vedl k současnému nárůstu překážek, které těmto těmto tokům a mobilitám brání.

Pandemie Covid-19 byla jakýmsi vyvrcholením této situace. Vzájemná závislost území na obou stranách hranice byla nápadně a někdy až bolestně zřejmá. Především pro pracovníky v pohraničí, ale také pro všechny občany, kteří pravidelně překračují hranice za nezbytnými, ba nezbytnými činnostmi (studium, péče, návštěvy příbuzných). Dnes se zdá, že zdravotní krize pominula, ale překážky zůstávají.

Příklad: Zaměstnancům s bydlištěm ve Francii je zakázáno pracovat na dálku v Německu z důvodu rizik, která v německé společnosti vznikají, zejména pokud jde o daň z příjmu (francouzsko-německá daňová smlouva není upravena).

Příklad : Vzhledem k neexistenci dohody o úhradě nákladů (jako je tomu v případě ZOAST - Organizované oblasti přístupu k přeshraniční lékařské péči) je pro mnoho francouzských pacientů žijících v belgických zdravotnických a sociálních zařízeních nebo podstupujících pravidelnou léčbu v nemocnicích v Sársku, Lucembursku nebo Belgii obtížné získat úhradu zbývajících nákladů ze svých doplňkových fondů. K tomu potřebují získat potvrzené faktury, což může být časově velmi náročné, ne-li nemožné.

Příklad : Student zapsaný na zahraniční univerzitě, ale s bydlištěm ve Francii, nemůže získat stipendium ERASMUS na studium ve Francii, protože toto stipendium je podmíněno předložením potvrzení o pobytu v zahraničí.

V zájmu odstranění těchto překážek, které škodí mobilitě a hospodářskému rozvoji, vyzvaly zúčastněné strany na prvním přeshraničním hospodářském fóru (CEF), které se konalo 20. června 2022 ve Štrasburku, k dalšímu postupu v řešení v právních a daňových otázkách, zejména pokud jde o pravidla pro práci na dálku, odměny za zkrácenou pracovní dobu a sociální zabezpečení. V obecnější rovině vyzvali k hospodářskému sbližování a přijetí evropského obchodního zákoníku, který by překonal rozdíly mezi vnitrostátními právními systémy.

IV. Přeshraniční spádové oblasti a veřejné služby, téma řešené na všech úrovních

Problematika přeshraničních spádových oblastí není nová. Avšak tím, že se tyto oblasti dostaly do centra aktuálního dění, působila zdravotní krize v letech 2020-21 jako odhalující faktor. Ukázala, že se týkají významné části obyvatelstva, obchodu a produkce bohatství v Evropě. Nebylo proto již možné je ignorovat, nebo je dokonce považovat za druhořadé. Ať už na evropské, národní nebo regionální úrovni se tedy přeshraniční problematikou zabývá řada nedávných zpráv, stanovisek, zákonů a dalších oficiálních textů různých orgánů.

1. Na evropské úrovni

- Na pojem přeshraniční veřejné služby (SPT) upozornila studie **ESPON**⁷ z roku 2018. Tato studie jich v Evropské unii napočítala 559, a to v různých oblastech (doprava, zdravotnictví, životní prostředí, vzdělávání atd.). Tento přehled umožnil poukázat na problémy spojené s jejich realizací, budoucí potřeby a nalezená řešení.
- **Stanovisko Evropského výboru regionů*** ze dne **5. února 2021**⁸ vyzývá k posílení přeshraničních veřejných služeb, které považuje za nezbytné pro zlepšení každodenního života v evropských příhraničních regionech: *"Přístup k veřejným službám v těchto [příhraničních] regionech, zejména těch, které jsou silně vylidněné, je často omezenější než v centrálních regionech a hlavních městech. Poskytování přeshraničních veřejných služeb (neboli "SPT") by mohlo být nejen přínosné pro občany, ale také levnější, protože tyto služby by byly dostupné širší veřejnosti a byly by tedy nákladově efektivnější. [...] Veřejné služby dostupné širší veřejnosti by mohly přispět ke snížení negativního vlivu blízkosti státní hranice a ke zlepšení kvality života občanů žijících v příhraničních regionech."*
- **Ve zvláštní zprávě z července 2021**⁹ vyzývá **Evropský účetní dvůr** k dokončení "uvolnění potenciálu přeshraničních regionů EU" v rámci programů INTERREG.

**Comité européen
des régions**

⁷ESPON, European Observation Network for Territorial Development and Cohesion, je výzkumný program zaměřený na evropský územní rozvoj.

⁸ <https://cor.europa.eu/fr/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2615-2020>

⁹ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_14/SR_cross-border_FR.pdf

- Pokud jde o **Evropskou komisi**, ta **ve své zprávě ze 14. července 2021¹⁰** (*"Příhraniční regiony, živé laboratoře evropské integrace"*) navrhuje rozvíjet *"větší množství a vyšší kvalitu přeshraničních veřejných služeb"* a *podporovat jejich digitalizaci, aby byly "standardně interoperabilní a přeshraniční"*. Právě prostřednictvím problému *"přeshraničnosti"* je tedy pojem *"veřejná služba"* zakotven v evropském textu.

- La Evropská komise se rovněž hodlá z pandemie Covid-19 poučit. **Reforma schengenského* hraničního kodexu**, která bude zahájena v roce 2021, si tak klade za cíl *"omezit škodlivé důsledky znovuzavedení kontrol na vnitřních hranicích [...]. Zejména by měla být definována opatření k zajištění nepřerušného fungování jednotného trhu a k*

*ochraně zájmů přeshraničních regionů a "partnerských měst", včetně například povolení nebo výjimek pro obyvatele přeshraničních regionů."*¹¹ Ty budou muset být členskými státy formálně určeny jako subjekty, na které se vztahují výjimky v případě krizí na vnitřních hranicích. V červenci 2022¹² Evropská komise rovněž zveřejnila zprávu hodnotící dvouleté fungování správy hranic v době pandemie a její dopad na příhraniční regiony. Zjistila, že je třeba správu hranic znovu koncipovat a uvažovat o hranicích spíše jako o oblastech než jako jen o dělicích liniích. Při formulaci doporučení pro jejich správu v budoucnu Komise zmiňuje zejména potřebu lepší znalosti přeshraničních toků a funkčních oblastí, jakož i vyjasnění cílů národní a evropské politiky s ohledem na přeshraniční práci a hospodářský rozvoj a jejich sociální a územní důsledky.

V návaznosti na tuto zprávu a na výzvu Evropského parlamentu zahájila Komise pilotní projekt, jehož cílem je řešit specifické potřeby přeshraničních regionů a posílit jejich životaschopnost v budoucnu. Za tímto účelem vyhlásila v červenci 2022 výzvu k projevení zájmu o vytvoření nových přeshraničních právních subjektů, které chtějí zlepšit svou víceúrovňovou správu* a zavést nebo zdokonalit společně vypracované přeshraniční strategie.

¹⁰ https://ec.europa.eu/regional_policy/fr/information/publications/reports/2021/eu-border-regions-living-labs-of-european-integration

¹¹ Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) 2016/399 o kodexu Unie upravujícím pravidla přeshraničního pohybu osob (obecný přístup - 9. června 2022) : <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9937-2022-INIT/fr/pdf>

¹² Analýza dopadu opatření na hranicích přijatých členskými státy v boji proti Covidu-19, 28/07/22 : https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/studies/2022/analysis-of-the-impact-of-border-related-measures-taken-by-member-states-in-the-fight-against-covid-19

- **Program INTERREG VI 2021-27** si klade mezi své cíle vznik přeshraniční správy a vytvoření integrovaných strategií ve vybraných funkčních oblastech s jasným cílem " překonávat právní a jiné překážky v příhraničních regionech".

2. Na národní a bilaterální úrovni

- Le Dne 9. března 2022 přijalo **Národní shromáždění** na základě opatření přijatých v reakci na zdravotní krizi evropské usnesení "*zaměřené na zvýšení práce na dálku příhraničních pracovníků a na evropskou reflexi jejich postavení*".
- **Zákon 3Ds ze dne 9. února 2022** konečně věnoval kapitulu přeshraniční spolupráci. Takto začleněná zejména díky lobbingu Mission opérationnelle transfrontalière (MOT)* a dotčených volených zástupců se ustanovení týkají mimo jiné spolupráce v oblasti zdravotní péče, přeshraničního učňovského školství a účasti zahraničních místních orgánů na kapitálu francouzských SPL (místních veřejných podniků). Ukazují pokrok v zohledňování přeshraniční skutečnosti v rámci vnitrostátních politik.
- **Smlouva z Cách (TALC):** Smlouva z Cách, která byla podepsána 22. ledna 2019 a vstoupila v platnost o rok později, má znamenat novou etapu francouzsko-německé spolupráce. Na rozdíl od své předchůdkyně, Elysejské smlouvy (1963), která přeshraniční rozměr ignorovala, TALC zejména předpokládá vytvoření výboru pro přeshraniční spolupráci, jehož úkolem je zejména "*sledovat obtíže, které se vyskytují v příhraničních územích, a předkládat návrhy na jejich odstranění*".¹³ Na rozdíl od dřívější praxe, která spočívala především v předávání problémů na vyšší úroveň, jde tedy nyní o zapojení místních aktérů do hledání řešení každodenních "nepříjemností".

V rámci TALC a v návaznosti na usnesení Výboru pro přeshraniční spolupráci (CCT) z října 2021 se francouzské a německé správní orgány rozhodly provést průzkum komplikovanosti přeshraničních procesních postupů, po němž by mělo následovat zjednodušení tří nejsložitějších a z pohledu obyvatel příhraničních oblastí nejvíce obtěžujících administrativních postupů. Pro tento projekt, který má být dokončen do konce roku 2023 nebo 2024, společně podaly žádost Evropské komisi v rámci nástroje technické podpory. V březnu 2022 Komise tuto technickou podporu pro celý projekt potvrdila.

- **Quirinalská smlouva:** byla podepsána 26. listopadu 2021 a stanoví zásady posílené dvoustranné spolupráce mezi Francií a Itálií. V článku 10 o přeshraniční spolupráci tato smlouva zavádí pojmy "*společné veřejné služby*" a "*příhraniční spádová oblast*".¹⁴ Druhý jmenovaný pojem však není přesně definován.

¹³ Smlouva z Cách: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/allemande/relations-bilaterales/le-traite-d-aix-la-chapelle-sur-la-cooperation-et-l-integration-franco/>

¹⁴ Quirinalská smlouva: <https://www.diplomatie.gouv.fr/fr/dossiers-pays/italie/relations-bilaterales/le-traite-du-quirinal/>

Výňatek z článku 10-2 smlouvy z Quirinalské smlouvy :

Strany podporují vzájemný dialog mezi správními orgány a parlamenty o provádění evropského práva, aby se předešlo možným praktickým důsledkům poškozujícím obchod v příhraničních oblastech v důsledku podstatných rozdílů v opatřeních přijatých na úrovni jednotlivých států.

- Dne 19. září 2022 zahájila organizace Mission opérationnelle transfrontalière (MOT) experimentální projekt, jehož cílem je "navrhnout dohodu o spádové oblasti v pilotním přeshraničním území". Cílem je prostřednictvím analýzy potřeb a představ o fungování dotyčného území a dále na základě analýzy právních a regulačních možností či překážek objektivizovat koncept přeshraniční spádové oblasti a formulovat doporučení pro tyto oblasti.

3. Na regionální úrovni

- Mezuregionální parlamentní rada regionu Grande Région* v souvislosti s doporučením o vývoji postavení obyvatel v příhraničních oblastech, které přijala na svém plenárním zasedání dne 10. června 2022, vyzývá k tomu, aby "příhraniční území byla považována a chápána především jako funkční prostory, které představují skutečné přeshraniční životní oblasti, jež nelze redukovat na umělé prostory rozprostřené v délce 30 km na obou stranách hranic. "
- Co se týká vrcholných vedoucích představitelů na území Grande Région, ve zprávě z 30. června 2022 o řešení zdravotní krize¹⁵ vyzývají k " přemýšlení o příhraničních oblastech jako o integrovaných a vzájemně provázaných spádových oblastech" a zejména ke " garantování základu práva [pro jejich obyvatele], a dokonce i k uznání identity 'přeshraničního občana'". Kromě toho projekt Interreg SDTGR, realizovaný v letech 2018-2021 v rámci programu s názvem Interreg V A Grande Région, umožnil přijmout **Perspektivu územního rozvoje Grande Région**, která má být vodítkem pro společnou strategii všech aktérů velkého regionu do roku 2040¹⁶. Tato perspektiva by měla pomoci přeshraničním územním oblastem, jak jsou definovány v novém programu spolupráce Interreg VI, aby zahájily integrovaný územní rozvoj tím, že sníží hospodářské, sociální nebo environmentální překážky na svém území.

¹⁵ <https://www.granderegion.net/Actualites/2022/Rapport-sur-la-gestion-transfrontaliere-des-crisis-les-Executifs-de-la-Grande-Region-force-de-proposition-pour-une-gestion-de-crise-amelioree-en>

¹⁶ <https://amenagement-territoire.public.lu/fr/grande-region-affaires-transfrontalieres/SDT-GR.html>

- V neposlední řadě **státní plán regionu Grand Est na období 2021-27** ve své ose 13 vyjadřuje vůli *postupně stírat hranice v oblasti dopravy, rozvoje a přístupu k veřejným službám tím, že poskytne odpovědi na každodenní problémy občanů.*¹⁷

¹⁷http://far.regions-et-formation.fr/far/documents/far/grand_est_document_cadre_du_cper_grand_est_2021_2027_2021-03-31.pdf

02. NÁZOR

ÚVOD

Jak je podrobně uvedeno ve zprávě, spádová oblast je specificky francouzský pojem a veřejná služba má v naší zemi svůj specifický rozměr, který se může lišit v sousedních zemích Grand Est. Avšak platnost těchto pojmů nekončí na hranicích a jejich přeshraniční význam není zanedbatelný. Vždyť třetina obyvatel Evropské unie žije v blízkosti hranic. Pro těchto 150 milionů lidí tvoří přeshraniční životní prostory dlouhodobou a každodenní realitu. Žijí tam, pracují a nakupují a využívají tam, někdy i po celá desetiletí, veřejné služby, které jsou také přeshraniční.

V těchto stále integrovanějších oblastech, kde jsou na sobě území na obou stranách hranic vzájemně závislá, se však toky a mobilita značně zvýšily, aniž by se jakkoli odstranily překážky pro jejich obyvatele. Žít v blízkosti hranice nebo ji pravidelně překračovat fakticky znamená muset se denně potýkat s překážkami, s nimiž se ostatní občané nesetkávají. V roce 2022, ačkoli je Evropská unie již několik desetiletí prostorem volného pohybu osob, zboží a služeb, lze **přeshraniční spádovou oblast stále definovat jako místo, kde obyvatelé narážejí na překážky způsobené přítomností hranice.**

Tyto překážky a rozvojový potenciál těchto životních oblastí, pokud by byly odstraněny, jsou předmětem povědomí již několik let. Význam přeshraničních oblastí však plně prokázala až zdravotní krize Covid-19, která měla závažné důsledky pro každodenní život milionů lidí. Tyto oblasti jsou nyní hlavním předmětem zájmu jak vlád a zastupitelských sborů v jednotlivých zemích Evropské unie, tak v rámci nadnárodních, evropských (Evropská komise, Výbor regionů) nebo regionálních (Horní Porýní, Grande Région) orgánů a organizací.

Současný kontext se proto zdá být obzvláště příznivý pro oficiální uznání přeshraničních životních oblastí a jejich specifik a také pro rozvoj veřejných služeb dostupných všem jejich obyvatelům. Navíc region Grand Est, který má více než 700 km hranic, zahrnuje mnoho území se silnou přeshraniční integrací. Proto CESER Grand Est považuje za vhodné přispět k úvahám na toto téma.

Za tímto účelem a s přihlédnutím k některým myšlenkám ze zpráv, které nedávno vydaly orgány regionu Grande Région¹⁸, předkládá CESER Grand Est následující doporučení.

¹⁸ - Zdravotnický seminář CESGR "Osy odolnosti zdravotnických systémů v regionu Grande Région" - 28/04/2022

- Doporučení CPI k vývoji postavení pracovníků na hranicích – 10/06/2022

- Stanovisko CESGR "Pro konzistentní rozvoj přeshraniční oblasti Lucembursko v rámci regionu Grande Région – 29/06/2022

I. Definovat přeshraniční spádové oblasti

1. Souvislosti a problémy

Přeshraniční spádové oblasti jsou pro občany nepopiratelnou realitou, jejíž existence a specifika se jasně prokázala během zdravotnické krize Covid-19. Nicméně pojem spádové oblasti je specificky francouzský a s výjimkou Valonska je všude jinde ignorován. Navíc, jak ji definuje INSEE, spádová oblast končí na hranicích a její přeshraniční rozměr představuje ze statistického hlediska hluché místo. Kromě toho se obvod přeshraniční spádové oblasti může být u každého jednotlivce jiný, a to v závislosti na jeho činnostech a také na jeho představách o tomto území. Přeshraniční spádovou oblast je tedy možné definovat jako prostor, který jeho obyvatelé zažívají a vnímají s jeho specifickými rysy.

2. Postoj organizace CESER

S ohledem na tuto skutečnost se CESER domnívá, že přesné a objektivní zeměpisné vymezení přeshraničního spádového území je nedosažitelné. Navíc se nezdá být žádoucí, protože by vedlo k obnově hranic uvnitř států. Přesto je důležité nevzdávat se snahy o porozumění hlavním rysům přeshraničních oblastí. Za tímto účelem je třeba rozvíjet společné prostředky a nástroje pro monitorování na obou stranách hranic, aby se prohloubily znalosti o těchto oblastech a zejména o tocích a pohybech, které se v nich odehrávají.

3. Doporučení ze strany organizace CESER

- * * Pokud jde o podporu, kterou programy INTERREG 2021-2027 **poskytují strategiím pro "přeshraniční funkční oblasti" (ZFT)**, CESER oceňuje tento inovativní prvek a věří, že tyto přeshraniční oblasti budou sloužit jako nástroje pro strategie přizpůsobené potřebám přeshraničních území.
- * CESER vybízí INSEE a statistické úřady v sousedních zemích, aby **navázaly spolupráci a vytvořily společné statistické údaje** s cílem co nejpřesněji vymezit "přeshraniční životní oblasti", jimiž se rozumí území, jejichž obyvatelé mají přístup ke stejnému rozsahu zařízení a společných služeb.
- * CESER **podporuje kroky směřující k vytvoření přeshraničních geografických informačních systémů** (GIS -Grande Région, GéoRhéna), které by měly poskytnout hlubší znalosti o těchto přeshraničních životních oblastech.
- * CESER vyzývá region, aby **provedl nebo koordinoval všeobecné průzkumy mobility v přeshraničních oblastech**, aby bylo možné lépe posoudit pohyby občanů v příhraničí komplexně, a tedy nejen cesty domů za prací. Bylo by vhodné zahájit tento přístup experimentálně v oblasti, kde jsou denní pohyby významné, například v okruhu GECT Alzette-Belval (Evropské seskupení pro územní spolupráci*).
- * CESER vyzývá orgány odpovědné za politiku zaměstnanosti a odbornou přípravu, aby **si vyměňovaly informace o nabízených pracovních místech na obou stranách hranic**, a dosáhly tak lepšího souladu mezi nabídkou a poptávkou po pracovních místech.
- * CESER navrhuje **zřízení zdravotnických observatoří v měřítku odpovídajícím velkým přeshraničním oblastem** (Grande Région, Horní Porýní, Francie - Valonsko - Vlámko), které by poskytly podklady pro koordinované rozhodování zdravotnických orgánů na obou stranách hranic.

II. Uznat přeshraniční spádové oblasti

1. Souvislosti a problémy

Občané žijící v příhraničních oblastech jsou pravidelně konfrontováni s obtížemi a překážkami, s jakými se ostatní občané nesetkávají. V době krize mohou být vážně a trvale dotčeny všechny oblasti jejich každodenního života. Jedná se o projev diskriminace, a tedy o porušení principu rovnoprávnosti mezi občany, kteří by přitom měli mít stejná práva a příležitosti.

Pokud jde o oblast zaměstnanosti, je urychlený rozvoj práce na dálku jedním z nejnápadnějších důsledků zdravotnické krize. Jedná se o hluboký a a priori udržitelný vývoj, který má obecně pozitivní důsledky na životní styl těch, kteří jej praktikují. Nicméně pro příhraniční pracovníky tato praxe, která je výhodná zejména z hlediska zkrácení doby cestování, naráží na administrativní obtíže způsobené rozdíly v daňových režimech a systémech sociálního zabezpečení mezi jednotlivými státy a restriktivními mezistátními dohodami. Zejména od 30. června 2022, což je datum, po němž již nelze uplatňovat některé výjimky zavedené během pandemie. Na všech úrovních je ale problematika práce na dálku pro příhraniční pracovníky a odpovídající daňový režim již několik měsíců tématem mnoha oficiálních dokumentů¹⁹, které vyzývají vnitrostátní a evropské orgány k přijetí trvalého a jednotného řešení.

2. Postoj organizace CESER

CESER se domnívá, že přeshraniční životní oblasti musí být natrvalo a s konečnou platností uznány na všech úrovních výkonu veřejné správy v Evropě. Domnívá se však, že pojem příhraniční oblast musí být posuzován flexibilně. Striktní vzdálenost od hranic (např. hranice 30 km, která je obsažena v daňových smlouvách a která byla přijata během pandemie) se totiž jeví jako umělá a příliš omezující, což vede spíše k posunu hranice než k jejímu zrušení.

¹⁹ - Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke zdanění příhraničních pracovníků pracujících na dálku a jejich zaměstnavatelů - 13. července 2022

- Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ke zdanění příhraničních pracovníků pracujících na dálku a jejich zaměstnavatelů - 13. července 2022

- Výzva pracovní skupiny Task Force Frontaliers 3.0 z oblasti Grande Région adresovaná politickým činitelům s rozhodovací pravomocí, aby se urychleně zabývali výkonem práce na dálku v příhraničním kontextu s cílem zodpovědět otevřené otázky po 30. červnu 2022

- Usnesení předsednictva GECT Eurodistrict PAMINA o zdanění přeshraničních pracovníků pracujících na dálku a jejich zaměstnavatelů - 13. září 2022

Mimoto se sdružení CESER domnívá, že k situaci pracovníků v pohraničí by se nemělo přistupovat pouze z hlediska zaměstnanosti. Obyvatelé příhraničních oblastí nejsou pouze pracovníky, ale také spotřebiteli, uživateli veřejných služeb a občany. Pro mnohé z nich má skutečnost, že žijí v přeshraniční oblasti vliv na všechny aspekty jejich každodenního života. Je proto důležité rozvíjet jejich pocit sounáležitosti s přeshraničním životním prostorem.

3. Doporučení ze strany organizace CESER

* CESER vyzývá orgány Evropské unie (Komisi, Parlament, Radu ministrů), aby **právně uznaly pojem "přeshraniční oblast" a v širším smyslu status "příhraničního občana"**.

* CESER požaduje, aby region **navrhl jedno nebo více pilotních území pro testování krizových postupů** v rámci revize Schengenského hraničního kodexu.

* CESER žádá, aby byl **status pracovníků na hranicích přehodnocen směrem k větší flexibilitě**, zejména pokud se jedná o práci na dálku.

* Vzhledem k tomu, že každá osoba žijící v blízkosti hranic by měla mít možnost a priori využívat statusu "občana pohraničí", navrhuje CESER vydat **průkaz "občana pohraničí"** každému jednotlivci, který o to odůvodněně požádá. Tento průkaz v digitální i papírové podobě, zhmotněný pomocí QR kódu, by svému držiteli i v době krize zaručoval neomezenou mobilitu, právo na práci na dálku bez omezení a přístup ke službám na obou stranách hranice. Ve spojení s evropským průkazem zdravotního pojištění by jeho držitel byl osvobozen od povinnosti vyplňovat formulář A1.²⁰

* CESER podporuje **vytvoření portálu Bürgerportal/Portál občana mezi Bádenskem-Württemberskem a regionem Grand Est**, jehož cílem je posilovat přeshraniční spolupráci občanů. Doufá, že tato iniciativa bude rozšířena na oblast Grande Région, a připomíná, že v roce 2020 vydal zvláštní stanovisko věnované přeshraniční občanské společnosti a způsobům jejího zapojení do veřejného rozhodování.²¹

* S cílem posílit sounáležitost obyvatel s přeshraničním územím a jejich vazbu k němu podporuje CESER zakládání přeshraničních škol a výuku jazyka sousední země ve všech školách, podporuje rozvoj přeshraničních výměn (např. partnerství škol) a **vyzývá k testování přeshraniční občanské služby a programu Erasmus v rámci přípravy na povolání** a učňovskou přípravu v přeshraničním měřítku. *(100 návrhů sdružení CESER týkající se reformy v oblasti ekonomické, sociální a životního prostředí - 2021 – Návrhy č.75, 76 a 77).*

²⁰Formulář A1 je evropský dokument, který osvědčuje právní předpisy o sociálním zabezpečení platné při výkonu činností v několika členských státech Evropské unie.

²¹ Přeshraniční občanská společnost – Za participativní demokracii blízko občanům, na úrovni obytných oblastí – 8. října 2020

III. Podporovat a rozvíjet přeshraniční veřejné služby

Stejně jako Evropský výbor regionů (stanovisko ze dne 5. února 2021) a Evropská komise (zpráva ze dne 14. července 2021) i CESER považuje veřejné služby za zásadní prvek při zlepšování života občanů v přeshraničních oblastech života. Kromě svých úvah o veřejných službách obecně si přála zaměřit svou pozornost a svá doporučení na dvě témata, na která měla zdravotní krize obzvláště silný dopad: přeshraniční mobilitu občanů a jejich přístup ke zdravotní péči.

1. O veřejných službách obecně

1. Souvislosti a problémy

Ve dvou oficiálních dokumentech zveřejněných v roce 2021 Evropský výbor regionů (stanovisko ze dne 5. února) a Evropská komise (zpráva ze dne 14. července) uznaly, že přístup k veřejným službám je v příhraničních oblastech často omezenější než v centrálních regionech nebo hlavním městě, a že je proto nutné rozvíjet a posilovat přeshraniční veřejné služby.

SDematerializace sice nabízí nové prostředky přístupu k veřejným službám pro většinu uživatelů, ale zároveň s sebou nese riziko zhoršení přístupu k právům a vyloučení mnoha občanů, kteří mají problémy s používáním digitálních technologií. Toto riziko je ještě vyšší pro obyvatele přeshraničních oblastí, pro které platí zvláštní daňový režim nebo systém sociálního zabezpečení.

Vybudování přeshraniční zprostředkovatelské služby v Kehl - © Stadler RGE

2. Postoj organizace CESER

Zdravotní krize v době Covidu-19 odhalila nedostatečnou přeshraniční spolupráci a zároveň zdůraznila její nezbytnost. V této souvislosti přikládá CESER zvláštní váhu otázce fyzické vzdálenosti. Správa přeshraničních oblastí musí být uskutečňována co nejbližší občanovi, aby co nejlépe reagovala na jeho specifické potřeby. Za tímto účelem musí být institucionální území co nejbližší funkčnímu území, v němž obyvatelé každodenně žijí, tj. spádovému území.

3. Doporučení ze strany organizace CESER

* Vzhledem k tomu, že přeshraniční veřejné služby musí být organizovány a řízeny na místní úrovni, **navrhuje CESER, aby GECT získala novou legitimitu.** Vzhledem ke skutečným pravomocem přeshraniční správy by tato organizace sloučila funkční a institucionální prostor, a umožnila by tak přejít z "území projektu" na "území moci". Takto vzniklá GECT by tak mohla například spravovat přeshraniční fondy solidarity a obnovy zahrnující všechny sousední země (100 návrhů CESER Grand Est "pro hospodářskou, sociální a environmentální obnovu" - 2021 - Návrh č. 3)

* Na základě nabídky přeshraničního zprostředkování práce (Services de Placement Transfrontalier - SPT - Přeshraniční služby zprostředkování zaměstnání, provozované Pôle Emploi), která existuje na

francouzsko-německé hranici, navrhuje CESER **přizpůsobit veřejnou službu zaměstnanosti potřebám na všech ostatních hranicích** regionu Grand Est.

* CESER vyzývá region :

- ➔ Aby podpořil **třínárodní (Francie-Německo-Švýcarsko) projekt servisních center v Horním Porýní;**
- ➔ Aby zajistil jejich propojení se středisky služeb ve Francii a všemi partnery (INFOBEST, sdružení atd.), kteří se podílejí na zjednodušení přeshraničních administrativních formalit; A étendre ce projet à la Grande Région.
- ➔ Rozšířit tento projekt na oblast Grande Région.

* V zájmu zajištění jejich dostupnosti pro co největší počet osob a zároveň zajištění zachování mezilidských vztahů, které jsou zvláště důležité při vyřizování specifických administrativních požadavků osob žijících v přeshraničních oblastech, vyzývá CESER všechny subjekty spravující veřejné služby, aby :

- ➔ **zachovaly i jiné než digitální prostředky přístupu**
- ➔ **garantovaly zajištění komunikace prostřednictvím osob, které ovládají jazyk svého souseda.**

* CESER doporučuje sladit přeshraniční **zavádění digitálních technologií** v příslušných správních orgánech (daně, důchody, CARSAT, MSA, CPAM, CAF atd.).

2. O přeshraniční mobilitě občanů

1. Souvislosti a problémy

V některých případech může přeshraniční dopravní spojení a přístup ke službám komplikovat i fyzická překážka (například řeka Rýn) a chybějící infrastruktura pro její překonávání. Jinde tato infrastruktura existuje, ale je momentálně nedostatečná vzhledem ke své důležitosti (např. dálnice A31 do Lucemburska). Nebo nejsou vnitrostátní systémy veřejné dopravy dostatečně koordinovány či vzájemně propojeny. Na druhou stranu úspěch provozu tramvajové linky Štrasburk-Kehl od jejího otevření v roce 2017 dokládá význam pravidelné veřejné dopravy jako prostředku potvrzujícího a upevňujícího existenci přeshraničního životního prostoru.

2. Postoj organizace CESER

Vzhledem k tomu, že přeshraniční životní prostor je charakterizován svou snadnou průchodností, je doprava a mobilita občanů klíčovou otázkou jejich fungování. Z hlediska CESER je nutno přístup k mobilitě v přeshraničním prostoru organizovat v několika základních směrech:

- Snížení mobility občanů ("demobilita") navýšením práce na dálku;
- Udržitelnější mobilita: podpora přechodu na jiný druh dopravy ve prospěch veřejné dopravy, využívání alternativní a sdílené dopravy ("spolujízda", "sdílení automobilů");
- Společné budování infrastruktur a služeb inteligentní mobility.

3. Doporučení ze strany organizace CESER

* CESER doporučuje **propojení, včetně digitálního propojení, systémů veřejné dopravy (vlak, autobus) na obou stranách** francouzsko-belgických, francouzsko-německých a francouzsko-švýcarských hranic s cílem sladit jízdní řády a stanovit jednotné ceny.

* Na základě vyhodnocení šestiměsíčního zkušebního provozu autobusové linky 323 (z Roussy-le-Village) navrhuje CESER **zavedení bezplatné dopravy na všechny autobusy, které překračují lucemburskou hranici** z poslední zastávky ve Francii.

* CESER vyzývá region Grand Est, aby se ze všech sil zasadil **o obnovení železniční tratě mezi Colmarem a Freiburgem** a urychlil **obnovení provozu na trati Rastatt-Haguenau**, které je podle smlouvy z Cách povinné. Oba projekty mají být stejně jako trať Givet-Dinant zapracovány do mapy transevropských dopravních sítí (RTE-T), kterou vypracovala Evropská komise.

Přeshraniční autobus na lince Kandel-Lauterbourg-Berg - © Eurodistrict PAMINA

* Jak uvedl ve svém nedávném stanovisku²², CESER vyslovuje politování nad tím, že "v různých opatřeních navržených v regionálním plánu cyklu chybí přeshraniční otázky". Doporučuje dále, "aby budoucí regionální plán cyklotras plně zapracoval přeshraniční problematiku a aby do jeho přípravy byly zapojeny sousední země a regiony".

3. O zdraví a bezpečnosti občanů

1. Souvislosti a problémy

Zdraví jakožto veřejný majetek společný pro obě strany hranice bylo obzvláště postiženo omezeními mobility, zavedenými během krize Covid-19. Pro mnoho obyvatel příhraničních oblastí, zejména v oblastech ZOAST (Organizované oblasti pro přístup k přeshraniční zdravotní péči), se stalo překračování hranic ze zdravotních důvodů běžnou záležitostí, ať už se jednalo o pomoc v nouzi, pravidelnou péči nebo vyšetření, jednorázové operace nebo jen návštěvu příbuzných v nemocnici či v dlouhodobé péči. Během zdravotní krize způsobovalo zavedení opětovných kontrol nebo dokonce uzavření hranic více než jen nepohodlí a stres; pro některé pacienty mohlo znamenat skutečnou ztrátu možnosti léčby.

2. Postoj organizace CESER

Zdravotní krize způsobená Covidem-19 vystavila všechny národní zdravotnické systémy tvrdé zkoušce. Přeshraniční solidarita se v této mimořádné situaci projevovala případ od případu a pomáhala zachraňovat životy. Rozdílné a nekoordinované reakce zdravotnických orgánů dotčených zemí ale odhalily potřebu společné přeshraniční diskuze o hlavních zdravotnických otázkách: zdravotním stavu obyvatelstva, stavu dostupné zdravotní péče, pohybu pacientů, koordinaci záchranných služeb atd. Podle sdružení CESER musí být tato úvaha založena na dosavadních zkušenostech, které prokázaly svou relevanci a účinnost, a musí být rozšířena na všechny příhraniční oblasti.

²² Stanovisko k regionálnímu plánu pro cyklisty - 16. června 2022

3. Doporučení ze strany orgaizace CESER

* CESER si přeje **zavedení volného přeshraničního pohybu pacientů** bez administrativních a finančních překážek a posílení přeshraniční spolupráce a mechanismů solidarity v oblasti zdravotnictví. (100 návrhů CESER Grand Est " pro hospodářskou, sociální a environmentální přestavbu" - 2021 - návrh č. 74). Na základě modelu ZOAST (Organizované zóny přístupu k přeshraniční péči) by měl být tento bezplatný přístup k péči založen na:

- ➔ Systému digitálních a bezpečných informačních toků sdílených zdravotnickými orgány a organizacemi sociálního zabezpečení na obou stranách hranic;
- ➔ Evropském průkazu zdravotního pojištění pro identifikaci pacientů ve zdravotnických strukturách a organizacích sociálního zabezpečení s cílem zavést automatickou přeshraniční "platbu třetí strany" ze systému sociálního zabezpečení státu, v němž je pacient pojištěn.

* CESER **podporuje založení přeshraničních víceoborových zdravotnických center** s cílem omezit odchod lékařů z některých venkovských oblastí (100 návrhů CESER Grand Est " pro hospodářskou, sociální a environmentální přestavbu" - 2021 - návrh č. 73). Tyto subjekty se musí začlenit do přeshraničních zdravotnických struktur, k jejichž zkušebnímu vytvoření je ARS Grand Est vybízena.

* CESER rovněž **doporučuje pracovat s místními přeshraničními zdravotnickými smlouvami a přeshraničními územními seskupeními nemocnic.**

* CESER vyzývá k zachování spolupráce, která probíhala mezi francouzsko-německými nebo francouzsko-lucemburskými příhraničními nemocnicemi v době vrcholící zdravotní krize (100 návrhů CESER Grand Est " pro hospodářskou, sociální a environmentální přestavbu" - 2021 - návrh č. 71).

Francouzská a německá vozidla záchranné lékařské služby
- © Eurodistrict PAMINA

* CESER **doporučuje rozvíjet vzájemnou spolupráci v oblasti lékařské pohotovostní služby na obou hranicích regionu Grand Est** podle vzoru evropské dohody o přeshraniční lékařské pohotovostní službě mezi SMUR Mont-Saint-Martin (Meurthe-et-Moselle) a Arlon (Belgie), která se prokazatelně osvědčuje od roku 2009.

* A Po vzoru praxe uplatňované v Horním Porýní (Alsasko, Bádensko-Württembersko, Švýcarsko) **je třeba uzavřít dohody mezi státy, které umožní zásah hasičských sborů a záchranných služeb na druhé straně hranice** a zároveň zajistí technickou kompatibilitu vybavení.

* CESER znovu připomíná, že je třeba vypracovat **plány přeshraniční odborné přípravy, zejména pro nedostatkové lékařské a zdravotnické profese**, s přihlédnutím k rozdílům v profesních postupech v sousedních zemích (100 návrhů CESER Grand Est " pro hospodářskou, sociální a environmentální přestavbu" - 2021 - návrh č. 72). Tyto plány by měly být sestaveny na základě vzdělávacích kurzů, jejichž obsah, metody a diplomy jsou na obou stranách hranic sladěny. Mohly by se inspirovat příkladem francouzsko-německého školení pedagogických dozorců, které od roku 2018 nabízejí dvě školy ve

Schiltigheimu (ESEIS) a Korku (Evangelische Fachschule für Heilerziehungspflege). Toto dvojjazyčné vzdělávání s dvojí kvalifikací umožňuje pracovat v obou zemích.

ZÁVĚR

Vzhledem k zeměpisné poloze regionu Grand Est se čtyřmi státními hranicemi představují přeshraniční oblasti skutečnou výzvu pro region. Ať už jde o ekonomickou stabilitu nebo kvalitu života obyvatel, Grand Est má velký zájem na tom, aby místní vztahy s jeho sousedy byly uspokojivé a stabilní. Vedle toho však tato území mohou a zároveň musí být laboratořemi pro dokonalejší evropskou integraci, za předpokladu, že budou chápána jako skutečné přeshraniční oblasti, kde veřejné služby využívají všichni jejich obyvatelé bez ohledu na bydliště nebo státní příslušnost.

Protože přeshraniční otázky nejsou výlučnou doménou Grand Est, měla by je Regionální rada učinit hlavním předmětem diskuse, výměny zkušeností a sdílení zdrojů s ostatními zainteresovanými francouzskými regiony. CESER Grand Est má v úmyslu považovat je za prioritu ve spolupráci se svými partnery v ostatních regionech, zejména v těch, s nimiž Grand Est sdílí společnou státní hranici (Burgundsko - Franche-Comté, Hauts-de-France).

V tomto svém vyjádření chtěl CESER Grand Est upřednostnit otázky zdraví a mobility, které v přeshraničních územích vynesla do popředí zdravotní krize. Tato krize a její důsledky však poukazují i na další problémy, jako jsou nedostatečné pracovní kapacity, nedostatek pracovních sil v některých odvětvích činnosti a změny, k nimž nyní dochází ve světě práce, zejména práce na dálku. K těmto tématům, stejně jako k dalším otázkám, se očekává vyjádření organizované občanské společnosti, a to i z hlediska přeshraničních vztahů.

03. PŘÍLOHY

SLOVNÍČEK

* **Evropský výbor regionů (CdR)**

Evropský výbor regionů (CdR) byl založen v roce 1994 a je shromážděním místních a regionálních zástupců Evropské unie. Umožňuje orgánům na nižší než národní úrovni (regionům, krajům, provinciím, departementům, obcím, městům atd.) přímo promlouvat do institucionálního systému EU.

* **Víceúrovňová správa**

Jedná se o koordinovaný postup Evropské unie, členských států a regionálních a místních orgánů při vytváření, strukturování a provádění evropských politik v souladu se zásadou subsidiarity.

* **Grande Région**

Grande Région zahrnuje spolkové země Sársko a Porýní-Falc v Německu, lotrinskou část Grand Est ve Francii, Valonský region, francouzské a německé společenství v Belgii a Lucemburské velkovévodství. Rozkládá se na ploše 65 400 km² a žije v něm 11,3 milionu obyvatel, včetně více než 250 000 přeshraničních pracovníků.

Úkolem Grande Région je řešit společné problémy s jeho partnery a územími a podporovat vyšší kvalitu života jeho obyvatel. Právní subjektivitu získal tím, že se v roce 2010 stal součástí GECT (Evropské seskupení pro územní spolupráci).

* **Evropské seskupení pro územní spolupráci (GECT)**

Jedná se o právní formu nástroje přeshraniční spolupráce, jejíž způsoby ustavení definoval Evropský parlament a Rada Evropské unie v nařízení přijatém v červenci 2006. Cílem GECT, která mají právní subjektivitu a tvoří je právnické osoby z nejméně dvou členských států (vlády, místní orgány, veřejné instituce, univerzity atd.), je usnadňovat a podporovat přeshraniční, nadnárodní a meziregionální spolupráci v rámci Evropské unie. Mezi jejich úkoly patří provádění programů spolufinancovaných EU nebo jiných projektů evropské přeshraniční spolupráce.

* **Schengenský prostor**

Schengenský prostor je prostor volného pohybu osob bez kontroly na vnitřních hranicích, založený na Schengenské dohodě (1985) a Schengenské úmluvě (1990). Zahrnuje 26 států: 22 z 27 členů Evropské unie a čtyři přidružené státy (Island, Norsko, Švýcarsko a Lichtenštejnsko).

Schengenský hraniční kodex, vytvořený v roce 2006 a poprvé pozměněný v roce 2016, stanoví pravidla pro překračování vnějších hranic EU a pro kontroly na vnitřních hranicích.

* **INFOBEST**

Jedná se o síť čtyř francouzsko-německých, resp. francouzsko-německo-švýcarských úřadů, které se rozkládají po celé hranici s Bádenskem-Württemberskem, Porýním-Falckem a Švýcarskem. INFOBESTy, což je zkratka pro INFORMATION und BERATUNGSSTELLE - veřejnou informační a poradenskou službu, poskytují informace o Německu, Francii a Švýcarsku a lze se na ně bezplatně obrátit například v otázkách sociálního zabezpečení, zaměstnání, daní, stěhování do sousední země, školní docházky, registrace automobilů atd.

* **INTERREG**

V reakci na cíl "evropské územní spolupráce" politiky soudržnosti Evropské unie se programy INTERREG zaměřují na podporu spolupráce mezi evropskými regiony a na rozvoj společných řešení v oblasti rozvoje měst, venkova a pobřeží, hospodářského rozvoje a řízení životního prostředí. Současný program nese název INTERREG VI a pokrývá období 2021-27. Je rozdělen do čtyř oblastí: přeshraniční

spolupráce mezi sousedními regiony (INTERREG A), nadnárodní spolupráce (INTERREG B), meziregionální spolupráce (INTERREG C) a spolupráce mezi nejvzdálenějšími regiony (Overseas) a se třetími zeměmi (INTERREG D).

*** Loi 3Ds**

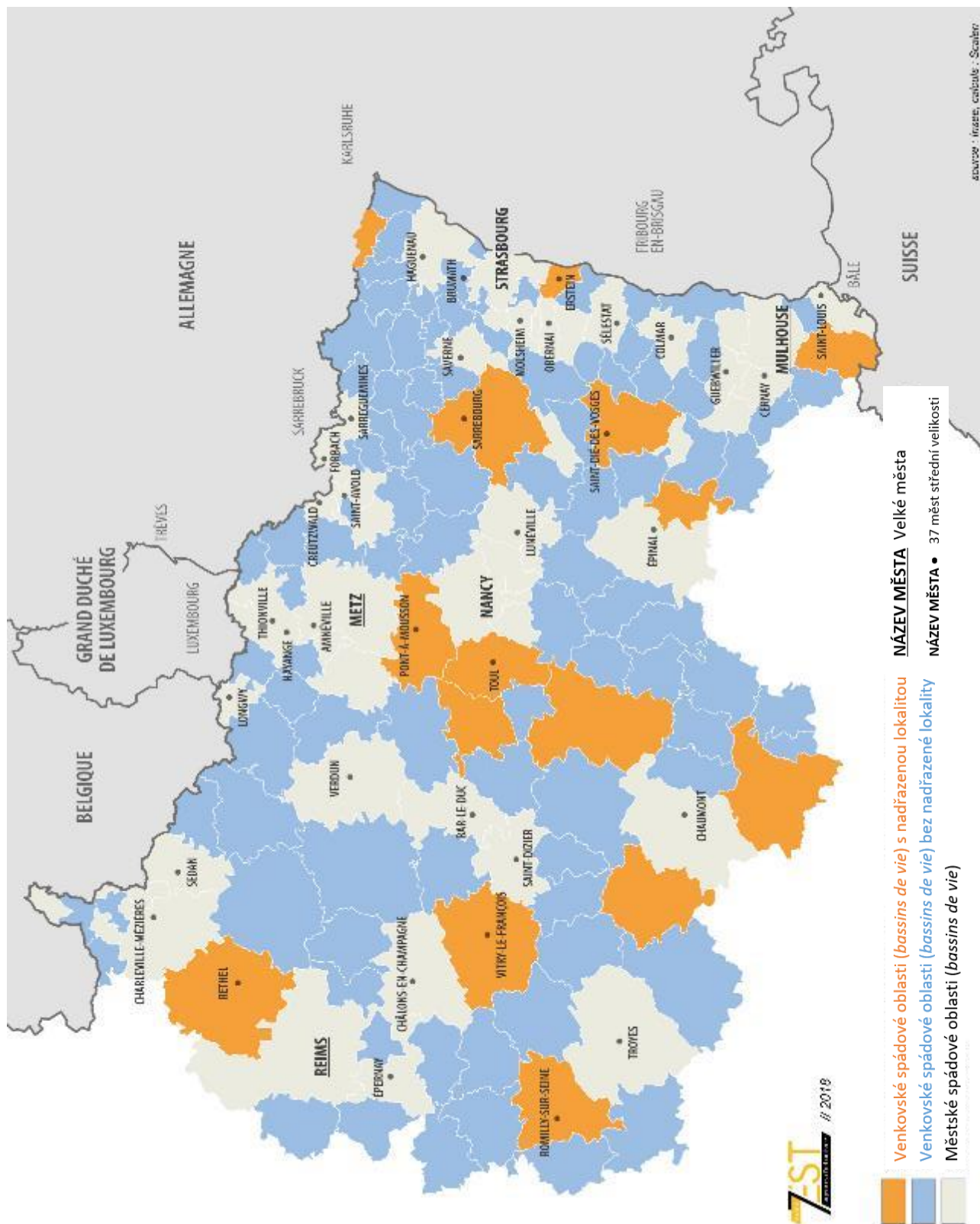
Zákon 3 Ds (diferenciace, decentralizace, dekoncentrace a zjednodušení) ze dne 21. února 2022 má za cíl reagovat na konkrétní a operativní potřeby místních orgánů, umožnit jim provádět veřejnou činnost, která bude lépe uzpůsobena specifikům jednotlivých území, a zvýšit jejich flexibilitu a efektivitu. Zahrnuje různá technická opatření v oblasti bydlení, zdraví, mobility, územního plánování a ekologického rozvoje.

*** Mission opérationnelle transfrontalière (MOT)**

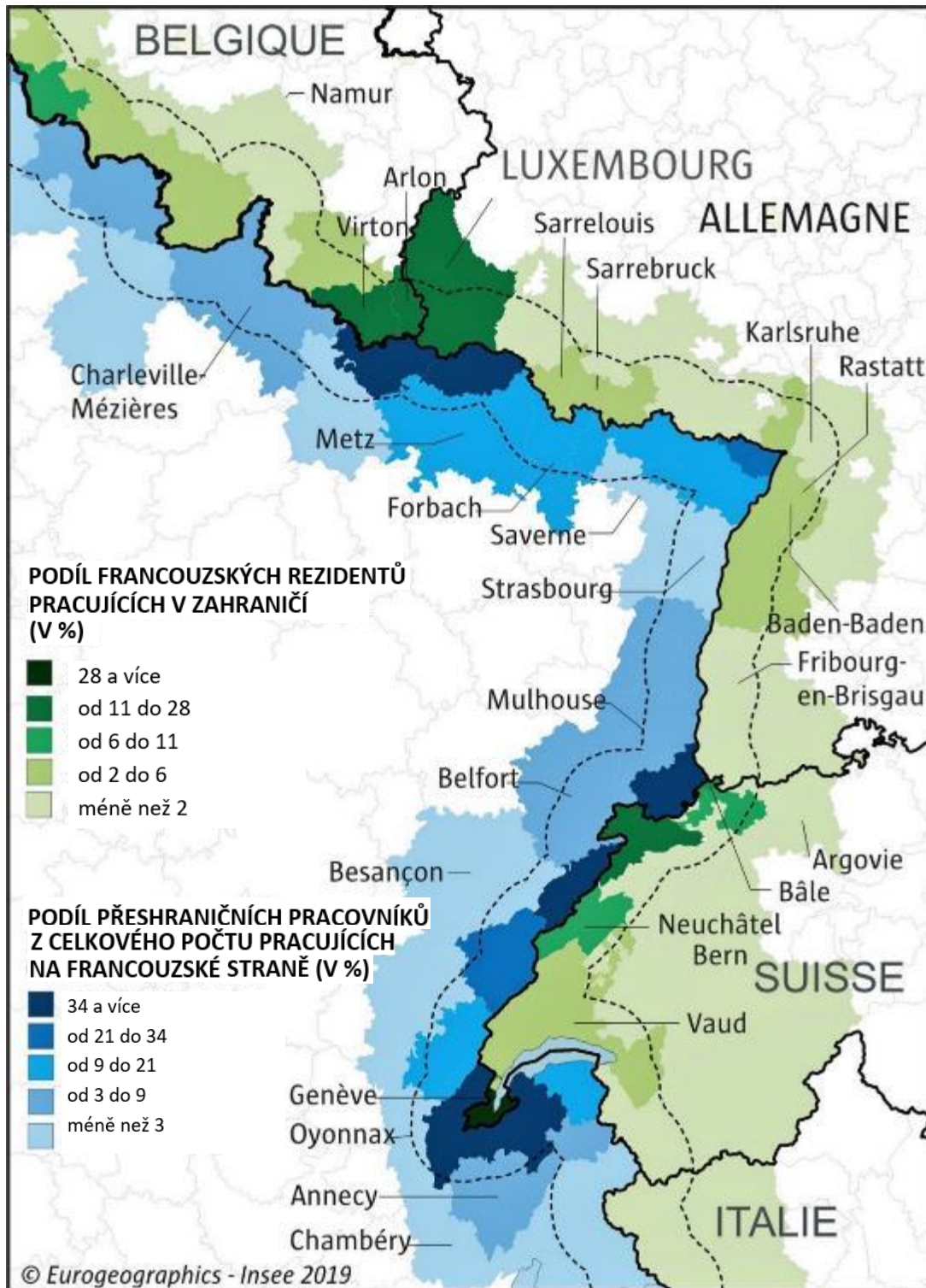
Mission opérationnelle transfrontalière (Přeshraniční operační mise), sdružení založené v roce 1997 francouzskou vládou, sdružuje aktéry přeshraniční spolupráce v síti více než šedesáti členů z deseti zemí Evropy. Jako platforma umožňující vzájemnou výměnu zkušeností a přemýšlení o přeshraniční spolupráci si klade za cíl pečovat o zájmy přeshraničních území, pomáhat vedoucím projektů a podporovat sdílení zkušeností.

MAPY

1. Spádové oblasti v regionu Grand Est (Urbanistické kanceláře v regionu Grand Est – 2018)

2. Přeshraniční práce Francouzů na hranicích: belgické, lucemburské, německé a švýcarské

PODĚKOVÁNÍ

Výbor pro přeshraniční spolupráci a mezinárodní vztahy by rád poděkoval lidem, kteří se podíleli na jeho práci, za jejich ochotu, za jejich přínos a sdílení jejich vlastních zkušeností. Názvy a mandáty odpovídají situaci v době projednávání (tedy mezi listopadem 2021 a červencem 2022).

M. Aurélien BISCAUT	Generální tajemník přeshraniční operační mise (Mission opérationnelle transfrontalière)
M. Nicolas BRIZARD	Koordinátor regionu Eures-T-Grande - Pôle Emploi Grand Est
Mme Virginie CAYRE	Generální ředitelka Agentury pro regionální zdravotní péči Grand Est (Agence Régionale de Santé du Grand Est)
M. Michel FOURNIER	Předseda Asociace venkovských starostů Francie (l'Association des maires ruraux de France)
M. Patrice HERRMANN	Ředitel pro Evropu a přeshraniční spolupráci - Collectivité européenne d'Alsace
Mme Pia IMBS	Předsedkyně Eurometropole ve Štrasburku (Eurométropole de Strasbourg)
M. David LEVY	Vedoucí oddělení územní analýzy – INSEE
Mme Noëlle SCHILTZ	Ředitelka pro studium a komunikaci - CCI Moselle Métropole Metz
Mme Nathalie VERSCHELDE	Programová manažerka na Generálním ředitelství pro regionální a městskou politiku Evropské komise
M. Philippe VOIRY	Velvyslanec - Ministerstvo zahraničních věcí
M. Sylvain WASERMAN	Poslanec parlamentu za region Bas-Rhin

**VŠECHNY INFORMACE
O CESER GRAND EST
NALEZNETE NA INTERNETU
A SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH:**

[www .ceser-grandest.fr](http://www.ceser-grandest.fr)

<https://www.facebook.com/ceserge/>

<https://twitter.com/cesergrandest>

CHÂLONS-EN-CHAMPAGNE

5 rue de Jéricho
51037 Châlons-en-Champagne
03 26 70 31 79

METZ

Place Gabriel Hocquard
57036 Metz Cedex 1
03 87 33 60 26

STRASBOURG

1 Place Adrien Zeller
67000 Strasbourg
03 88 15 68 00